

VERSLAG van de digitale vergadering van de Statencommissie Milieu en Mobiliteit van 16 september 2020

Voorzitter:

drs. J.H. van Oort

Aanwezige woordvoerders:

ir. H.P. van Essen (gedeputeerde), A.J. Schaddelee (gedeputeerde), J.J. Bart (GroenLinks), S.A. Berlijn (FvD), A.C. Boelhauer (GroenLinks), ing. D.G. Boswijk (CDA), E.J. Broere (PVV), H. van Déun (PVV), M.J. de Droog MSc. RA (D66), M.C. Fiscalini (FvD), H. de Harder (ChristenUnie), F. Hazeleger (SGP), W.M.M. Hoek (50PLUS), drs. J.P. d'Hondt (PvdA), drs. B.C. de Jager (VVD), drs. E.A. Kamp (D66), M. Lejeune (PvdA), ing. D.A. Oude Wesselink (GroenLinks), A.M. Poppe (SP), E. Strandstra (PvdD), drs. W. Ubaghs (PVV), mr. S.F. van Ulzen (VVD), W. Wijntjes (CDA), ing. H.I. Wolting (ChristenUnie)

Van ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R.J. Poort (adjunct-griffier), W. Voorneman-Rikkers (verslag)

---

1. OPENING EN ALGEMEEN

1.1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

1.2. Vaststellen agenda

De voorzitter memoreert dat, zoals eerder per mail al is aangegeven, de agenda heel kort is. Spreker hoopt deze dan ook snel af te werken zodat er voldoende tijd overblijft voor de infosessies Energietransitie.

Met in achtneming van het vorenstaande wordt de agenda vastgesteld.

1.3 Mededelingen

De voorzitter deelt mede dat bij de beantwoording van de schriftelijke vragen de suggestie is gedaan om 1 jaar na vaststelling van het Uitvoeringsprogramma Fiets een infosessie en excursie over de voortgang te organiseren.

Desgevraagd constateert spreker dat de commissie dit een goed voorstel vindt. Aan de griffie wordt verzocht dit te plannen.

Gedeputeerde Schaddelee deelt het volgende mede.

Project VRT

Twee weken geleden hebben de Staten een SB ontvangen over de stand van zaken met betrekking tot de SUNIJ-lijn. De informatie gaf een wat gemengd maar niet persé negatief beeld. Afgelopen donderdag is dat beeld echter vrij drastisch verslechterd. Het goede nieuws is dat de BAM zijn werk heel goed heeft gedaan; op straat is het werk nagenoeg gereed. Er is nog een kleine tegenvaller met een damwand in IJsselstein Zuid maar dat wordt opgelost.

Het grote probleem doet zich voor bij een ander proces dat door de provincie behoorlijk is onderschat. Dat betreft de vergunningaanvraag bij de ILT. De provincie heeft in deze twee aannames gedaan die slecht hebben uitgepakt.

De eerste aanname is dat de provincie is uitgegaan van een renovatieproject waarvoor bij de ILT een renovatievergunning moest worden aangevraagd. De ILT heeft echter te kennen gegeven dat een nieuwbouwvergunning moet worden aangevraagd.

De tweede aanname is dat de provincie meende te beschikken over veiligheidsbewijsvoering (safety cases) die een goede basis zouden zijn voor de vergunningaanvraag. Dit bleek echter niet het geval.

Het vorenstaande heeft nogal desastreuze gevolgen voor het vergunningaanvraagtraject in de zin dat er een aantal maanden vertraging wordt opgelopen.

De provincie is een lerende organisatie maar dit voelt alsof de provincie een jaar achteruit is gezet. De afgelopen week heeft spreker alle stadia van frustratie doorlopen maar daarmee wordt echter niets opgeschoten.

De eerste focus ligt nu op de reiziger; het is vooral voor de reiziger enorm vervelend dat die als gevolg hiervan nog langer met de bus moet reizen. Alle inspanningen zijn op dit moment derhalve gericht op het zo snel mogelijk verkrijgen van de vergunning. Spreker kan niet beloven dat dit eenvoudig is en snel gebeurt.

Op dit moment wordt een SB voorbereid, waarin hij hoopt de Staten al iets meer zekerheden te kunnen bieden. Spreker geeft aan deze informatie zelf op 10 september jl. te hebben vernomen. Hij meende deze informatie, vooruitlopend de SB, zo snel mogelijk met de Staten te moeten delen.

De heer Van Deún heeft het gevoel dat de provincie met de vertraging 1 – 2 jaar wordt teruggeworpen i.c. terug is bij af. De PVV kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de provincie geen lerende- maar zo langzamerhand een hardlerende organisatie wordt. Er wordt gewerkt aan het veranderen van de organisatie maar de PVV wordt hier wel enigszins moedeloos van.

De PVV vindt de gang van zaken onbestaanbaar voor de reizigers en GS/PS en constateert dat GS/PS feitelijk met eenzelfde situatie worden geconfronteerd als 2 – 3 jaar geleden het geval was. Dat er gemeend werd dat er beschikt werd over safety cases en dit niet het geval bleek te zijn kan/mag in de visie van de PVV niet voorkomen in een goede organisatie.

Spreker stelt vervolgens de volgende vragen.

- Is er al een inschatting te maken over hoeveel vertraging dit oplevert voor de reiziger?
- Hoe zit het met de uitvoeringsorganisatie? Kan de Adviesraad Tram in deze een rol spelen in de zin dat zij de provincie kan adviseren over wat hier nu werkelijk gaande is.

Mevrouw d'Hondt geeft aan dat de PvdA de frustratie van de PVV deelt.

De heer Oude Wesselink merkt op dat GroenLinks behoorlijk schrikt van dit nieuws. Het lijken kleine technische fouten te zijn maar wel met een enorme impact.

Spreker stelt de volgende vragen.

- Hoe kan de vergunningverlening onderschat zijn?
- Enerzijds wordt verwezen naar de SB van 1 september jl. en anderzijds wordt gemeld dat het College een en ander pas op 10 september jl. heeft vernomen. Wanneer was het College hiervan precies op de hoogte? Als dit al weken speelde is de vraag waarom de Staten hierover niet eerder zijn geïnformeerd.
- Wat is nu de verwachte datum van indienststelling?

De heer Wijntjes merkt op dat dit enorm slecht nieuws is vooral voor de inwoners van Nieuwegein, IJsselstein en Utrecht. Spreker memoreert dat dit de derde grote kwestie is die de reiziger rechtstreeks raakt (onderhoud onder verantwoordelijkheid van de BRU, aanbestedingsprobleem en de kwestie die nu wordt gemeld). In de visie van het CDA heeft dit niets meer te maken met een lerende organisatie. Het CDA vraagt zich echt af of de provincie dergelijke grote projecten wel kan handelen.

Enigszins positief wordt ervaren dat de provincie er in dit geval snel achter is gekomen en het College de Staten hierover snel informeren.

Persoonlijk is spreker regelmatig langs de vernieuwde delen van de tram gelopen; hij is onder de indruk van het mooie werk dat daar is verricht. Gelet op het werk dat is verricht is spreker van mening dat feitelijk sprake is van een renovatie. Dit geldt in zijn visie in ieder geval voor het stuk tussen Utrecht CS en Nieuwegein. Wellicht dat dat deel wel in gebruik kan worden genomen.

Op grond van het vorenstaande pleit het CDA ervoor om, naast de poging om de ontstane situatie met spoed op te lossen, juridisch uit te zoeken hoe dit nu precies zit ten aanzien van renovatie versus nieuwbouw.

Voorts pleit het CDA ervoor goed te communiceren richting de inwoners van Nieuwegein, IJsselstein en Utrecht.

Tot slot verzoekt het CDA het College in de toezegde SB verantwoording af te leggen ten aanzien van de feiten.

Mevrouw Poppe begrijpt niet hoe het mogelijk is dat niet van tevoren is uitgezocht welke vergunning er moet worden aangevraagd. De SP is sprakeloos en heeft geen woorden voor deze eersteklas blunder.

De heer De Jager deelt mede dat de VVD zich aansluit bij de opmerkingen en vragen van voorgaande sprekers.

Spreker memoreert dat de Staten voor de zomer een extra krediet hebben toegekend. Bij dat voorstel is door het College aangegeven dat meer werd gevraagd dan op dat moment feitelijk nodig werd geacht; dit om te voorkomen dat het College wederom voor extra geld bij de Staten zou moeten terugkomen bij eventuele tegenvallers in de toekomst.

Geïnformeerd wordt of er al een inschatting is of deze enorme tegenvaller uit het toegekende krediet kan worden betaald.

De heer Berlijn geeft aan dat de reizigers wat te stellen hebben met het Bestuur. Voor de zomer kregen de Staten al te horen dat er een extra krediet moest komen; nu weer een fikse tegenvaller. Het lijkt wel of dit soort grote projecten en de provincie niet samengaan. De vraag is hoe deze verspilling van tijd en geld nu weer wordt verkocht richting de inwoners.

Overigens vraagt FvD zich af of het niet tijd wordt om hieraan richting de organisatie consequenties te verbinden en zo ja, welke.

De heer Hazeleger onderschrijft dat dit behoorlijk schrikken is. De SGP hecht er aan waardering uit te spreken voor het feit dat het College de Staten hierover proactief informeert.

De SGP sluit zich in grote lijnen aan bij het betoog van het CDA. De SGP vindt het bijzonder dat de ILT het project aanmerkt als nieuwbouw terwijl dit toch duidelijk een renovatie betreft.

Tegelijkertijd is de vraag hoe het kan gebeuren dat de provincie er zo laat in het proces achter komt dat er in deze sprake is van dat verschil van inzicht.

Waar de SGP geen begrip voor heeft is de aanname dat over safety cases werd beschikt waarvan gebruik zou kunnen worden gemaakt en deze er niet bleken te zijn. Dit temeer omdat de safety case en de indienststellingsvergunning in de rapportage Q1 al bij de risico's staan vermeld.

De SGP hoopt dat de toegezegde SB met name een nauwkeurige reconstructie bevat van hoe dit heeft kunnen gebeuren (o.a. welke fouten zijn gemaakt, wie op welk moment niet scherp is geweest, wat de gevolgen zijn voor planning en budget).

De SGP zit hier vooralsnog iets minder boos in dan de SP maar begrijpt die frustratie/emotie wel.

De SGP sluit zich aan bij de opmerking van het CDA dat wellicht moet worden nagedacht over de vraag of de provincie dit wel kan; het lijkt er steeds meer op van niet.

De heer Strandstra merkt op dat de PvdD zich aansluit bij de emoties, opmerkingen en vragen van voorgaande sprekers. De PvdD wil eveneens een reconstructie van wat er is gebeurd. Voor de PvdD is met name ook de vraag of de afweging is gemaakt om een vergunningaanvraag te doen op basis van een renovatieproject en of ook is gesproken over een nieuwbouwvergunning.

Voorts kan de PvdD zich niet voorstellen dat er destijds niet is gekeken naar die

veiligheidsbewijsvoering omdat dit toch het eerste is waarnaar gekeken wordt in het kader van een vergunningaanvraag. De PvdD verzoekt om een uitvoerige beantwoording van die vraag nu dan wel in de SB.

Gedeputeerde Schaddelee zet uiteen dat veel van de naar voren gebrachte vragen en opmerkingen zich lenen voor een hele brede analyse. Hij kan zich voorstellen dat daarop nader wordt ingegaan in de SB of wellicht op een nog later moment. Er is een paar concrete vragen waarop hij nu wel kort kan ingaan.

Met betrekking tot de vraag hoelang dit gaat duren licht spreker toe ambtelijk te hebben teruggekregen dat dit enkele maanden duurt. Spreker beschikt op dit moment over te weinig informatie om een concreet tijdstip te noemen op grond waarvan hij zich kan voorstellen dat voornamelijk wordt uitgegaan van die enkele maanden.

De Adviesraad Tram is continu betrokken bij alle ontwikkelingen waarmee de provincie bezig is. De Adviesraad is hierover eveneens vorige week geïnformeerd en heeft daarop een eerste mondelinge reactie gegeven. Dat wordt meegenomen.

Onbestaanbaar, moedeloos-makend, hardlerende organisatie zijn allemaal kwalificaties waarvan spreker zich kan voorstellen dat de Staten die uiten.

De situatie rondom de veiligheidsbewijsvoering heeft voor een deel te maken met de Wet lokaal spoor. De tramlijn is in 1983 aangelegd. Op dat moment bestond de Wet lokaal spoor nog niet en was de veiligheidsbewijsvoering anders dan nu. De Wet lokaal spoor is echter in zijn huidige vorm inmiddels vijf jaar van toepassing. Het is derhalve geen excuus voor nu maar het betekent wel dat niet vanaf het begin van de exploitatie van de lijn dossiers moesten worden opgebouwd op het level waarop dat nu moet gebeuren. Er moet nu aan andere voorschriften worden voldaan. Spreker heeft eveneens veel vragen bij hoe dat nu precies zit; dat wordt op dit moment uitgezocht.

Ook ten aanzien van de vraag of dit nu renovatie of vernieuwing is kan een aantal beschouwingen worden losgelaten. De Wet lijkt, zoals die nu aan de provincie wordt uitgelegd, vrij duidelijk te zijn. Het heeft niet alleen te maken met vernieuwingen aan de baan maar ook met het feit dat er met een andere type tram gereden zal gaan worden. Die interactie maakt dat er sprake is van een nieuw tracé in de vergunningwereld van ILT waaraan de provincie te voldoen heeft.

Spreker memoreert dat de Staten twee weken geleden een SB hebben ontvangen waarin een update is gegeven. Daarin stonden wat meevallers en tegenvallers. In de SB stond o.a. dat de vergunningverlening niet zo soepel verliep als gehoopt. De exacte omvang van dit 'drama' heeft spreker echter pas afgelopen donderdag te horen gekregen. Hij heeft naar aanleiding daarvan direct een aantal vragen uitgezet, zich afgelopen maandag uitgebreid ambtelijk laten bijpraten en het College daarover op 15 september jl. bijgepraat. Hij heeft daarover op 14 en 15 september jl. eveneens telefonisch contact gehad met de betrokken wethouders van IJsselstein, Nieuwegein en Utrecht. Het is voorts de bedoeling om vanavond rond 20.30 uur een kort bericht op de provinciale website te plaatsen zodat in ieder geval iets wordt gedeeld met de buitenwereld.

Of de tegenvaller binnen het voor de zomer toegekende krediet past hangt sterk af van de duur van de vertraging. Bij iedere week vertraging gaat het niet alleen om de kosten van het tram vervangend busvervoer maar ook om projectkosten. Op dit moment zijn die kosten niet in te schatten.

De kredietaanvraag die spreker voor de zomer bij de Staten heeft ingediend was met name bedoeld voor Corona gerelateerde vertragingen en tegenvallers op het gebied van de baanstabieleit en de toegankelijkheid (spleetbreedte). Zodra nadere informatie over de kosten bekend zijn komt spreker hierop terug.

Met betrekking tot de vraag wat hiervan nu wordt geleerd in het kader van grote projecten en welke consequenties hieraan worden verbonden memoreert spreker dat de focus nu met name is gericht op het zo snel mogelijk verkrijgen van de vergunning. Daarna moet worden bekeken wat dit betekent voor een lerende organisatie zijn, wat voor huiswerk de provincie te doen heeft en wat voor consequenties dit heeft.

De provincie heeft een en ander onderschat als gevolg van verkeerde aannames ter zake van de vergunningverlening en de safety cases.

De voorzitter wijst erop dat dit een mededeling betreft. Door gedeputeerde Schaddelee is een SB toegezegd op basis waarvan de discussie verder kan worden gevoerd.

De heer Van Deún geeft aan dat de inwoners van IJsselstein, Nieuwegein en Utrecht weinig opschieten met de beantwoording. De PVV hecht aan een concreet tijdpad in de SB.

De heer Hazeleger merkt op dat de SGP de inhoud van de SB d.d. 1 september jl. niet direct alarmerend vond; daarin werd gesproken over enkele weken. Bovendien speelde op dat tracé nog iets waardoor het toch al zou uitlopen. Inhoudelijk verschilt de mededeling thans feitelijk niet van de inhoud van de SB. De vraag is wat er nu op 1 september jl. al bekend was en wat er sinds die tijd duidelijker is geworden.

Gedeputeerde Schaddelee geeft aan dat hij op zijn verzoek vanaf nu iedere maandag in detail zal worden geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het tijdpad. Hoeveel vertraging wordt opgelopen is op dit moment niet te zeggen. De inzet is om zo snel mo gelijk de vergunningaanvraag rond te krijgen.

De SB van 1 september jl. is geschreven met de kennis van dat moment. Bekend was dat de vergunningverlening niet zo soepel verliep als gehoopt. De volle omvang hiervan heeft spreker echter pas afgelopen donderdag te horen gekregen.

Besluitvorming rond de N201

Gedeputeerde Schaddelee deelt mede dat de besluitvorming stond gepland voor november; dat wordt december omdat het uitwerken van het besluit naar de planfase meer tijd kost. Wel is besloten de onderliggende rapporten, die vanaf 17 september a.s. beschikbaar komen, al de komende week openbaar te maken omdat hiernaar door met name de omwonenden en de Dorpsraad reikhalzend wordt uitgekeken.

Concessie OV

Gedeputeerde Schaddelee memoreert dat het Rijk in ieder geval tot de zomer van 2021 garant wil staan voor een deugdelijk OV. Daaraan zijn wel voorwaarden verbonden, die op dit moment door de provincie worden uitgewerkt. Spreker heeft deze week de eerste mogelijke scenario's in het kader van het Vervoerplan 2021 gezien. Daarbij is gekeken wat dit betekent voor de wat langere termijn en in aanloop naar de nieuwe concessie. Het proces vraagt veel zorgvuldigheid omdat steeds moet worden ingespeeld op veranderende omstandigheden. Op 7 oktober a.s. staat een infosessie gepland om de evaluatie in aanloop naar de aanbesteding door te nemen. Dat lijkt spreker eveneens een geschikt moment om met elkaar over het Vervoerplan 2021 te spreken. Voorafgaand daaraan kan een SB tegemoet worden gezien.

Ondanks de bijzondere omstandigheden zet de provincie zich in voor een robuust perspectief in het kader van de toekomst van het OV.

Mevrouw d'Hondt merkt op dat de PvdA signaleert dat veel vervoerders het, mede als gevolg van de Corona-crisis, moeilijk hebben om een rendabele business case uit te voeren. In het Coalitieakkoord is afgesproken dat er meer regie bij de provincie moet komen te liggen. Gedeputeerde Straat heeft de Staten ooit beloofd een keer op een rij te zetten welke aanbestedingsmodellen er zijn binnen de huidige wetgeving. Ter illustratie wijst zij op het model bij HTM en RET. Geïnformeerd wordt of aan de commissie voorafgaand aan de infosessie op 7 oktober a.s. een schriftelijk overzicht kan worden verstrekt van de verschillende modellen zodat daarop kan worden gereflecteerd in aanloop naar de nieuwe concessie in 2023.

De heer Oude Wesselink merkt op dat in den lande al meer aanbestedingen zijn opgeschort omdat vervoerders wel wat anders aan hun hoofd hebben dan lange termijn concessies. Geïnformeerd wordt hoe waarschijnlijk het is dat de aanbesteding voor de provincie Utrecht eveneens wordt opgeschort.

Gedeputeerde Schaddelee merkt op zich de toezegging van gedeputeerde Straat wat anders te herinneren. Het is in zijn visie echter wel goed om daarover op een zeker moment in het proces met elkaar van gedachten te wisselen. Welke varianten er allemaal in aanbestedingsland zijn betreft een nogal veelomvattende vraag. Spreker stelt voor op 7 oktober a.s. door te praten over de vraag aan welke varianten wordt gedacht om op basis daarvan op een rij te zetten wat er mogelijk is. Het al dan niet opschorten van de aanbesteding is een actuele vraag zeker gezien het feit dat er op de Vallei-lijn geen enkele vervoerder heeft ingeschreven terwijl dit toch een behoorlijk renderende lijn is. Zichtbaar is dat vervoerders bang zijn om in te schrijven. De provincies en regionale vervoerders stemmen de aanbestedingen af om te voorkomen dat iedereen in hetzelfde jaar een aanbesteding start. Spreker zal de Staten hierover nader informeren op 7 oktober a.s.

Mevrouw d'Hondt merkt op dat de PvdA zich kan vinden in het voorstel om daarover op 7 oktober a.s. verder te spreken. De vrees van de PvdA zit wel in het tijdsplan. Als de concessie in 2023 moet ingaan dan moet de gunning in 2022 plaatsvinden en het PvE in 2021 gereed zijn. Als pas in oktober met de benen op tafel wordt gefilosofeerd en er naar aanleiding daarvan wellicht begin 2021 een SB komt vreest de PvdA dat enigszins achter de feiten wordt aangelopen. Verzocht wordt of daarin enige voortgang kan worden gemaakt.

De heer Wijntjes deelt mede dat het CDA het een goed idee vindt om begin oktober over de concessie te spreken. Geïnformeerd wordt of dan eveneens over de mogelijke stuurvariabelen kan worden gesproken. Daarbij is de vraag wat voor de provincie de belangrijke punten zijn om op te letten; niet alleen als het gaat om de vervoersprestatie maar ook om het budget. Het is van belang te weten wat de provincie kan beïnvloeden.

Los van Corona moeten er in de afgelopen concessieperiode met de twee concessies ervaringen zijn opgedaan. Geïnformeerd wordt of in dat kader knelpunten zijn gesignaleerd zodat kan worden geleerd van het verleden.

Gedeputeerde Schaddelee licht toe dat er in het kader van de nieuwe concessie een planning is. Die staat als gevolg van de bijzondere omstandigheden echter wel onder druk. Dat het later wordt, is al eerder gecommuniceerd in de SB die voor de zomer is verstrekt. In de vastgestelde planning wordt het PvE begin 2022 vastgesteld.

Op dit moment wordt nagedacht over de stuurvariabelen.

In de afgelopen maanden zou in het kader van de evaluatie een intensief traject worden doorlopen. Daarin is wat geschoven omdat alle OV-mensen vanwege Corona bezig waren met bijstellen.

Dit soort zaken zullen echter zeker gespreksonderwerpen zijn in de infosessie op 7 oktober a.s.

1.4 Verslag 10 juni 2020 en 24 juni 2020

De verslagen van 10 juni en 24 juni jl. worden conform vastgesteld.

De voorzitter deelt mede dat de commissie naar aanleiding van het verslag een bericht van een van de insprekers heeft ontvangen; dat is bij de agenda gevoegd.

1.5 Rondvraag

SP over OV-infosessies

Mevrouw Poppe merkt op dat de infosessies begin september zouden plaatsvinden. Dit is verplaatst naar oktober. De commissie is daarover noch over de reden van uitstel geïnformeerd. De vraag is waarom dit niet is gebeurd.

Gedeputeerde Schaddelee antwoordt dat in eerste instantie een infosessie was gepland op 2 september jl. De belangrijkste reden dat die is verplaatst naar 7 oktober a.s. is dat hij geen gelegenheid had om hierover voor die tijd in het College te spreken.

Met betrekking tot het feit dat dit niet richting de commissie is gecommuniceerd heeft spreker begrepen dat er sprake was van een misverstand. Voor 2 september jl. stonden twee infosessies

gepland t.w. een over wegen en een over OV. Dat was een dubbeling die zo niet was bedoeld. Spreker weet niet waar het fout is gegaan in de communicatie maar biedt hiervoor zijn verontschuldiging aan.

VVD over motie Tweede Kamer MIRT en Rijnenburg

Op 2 juli 2020 is in de Tweede Kamer een motie aangenomen van de leden Dijkstra en Stoffer, waarin de regering is verzocht om te zorgen dat bij de besluitvorming over de MIRT-projecten A12 Gouda-Oudenrijn, U Ned en de woningbouw rond Utrecht, met grootschalige woningbouw van project Rijnenburg rekening wordt gehouden en dit goed op elkaar af te stemmen, voor zowel fiets, OV als de auto. De vraag van de VVD is of er vanuit de regering naar aanleiding van deze motie contact geweest is met de provincie en wat hiervan de impact is.

Gedeputeerde Schaddelee antwoordt dat genoemde motie de provincie niet bekend was tot de vraag van de VVD. De provincie heeft daarover nog geen contact gehad met het Rijk. Het is spreker wel bekend dat het traject A12 van Gouda naar Oudenrijn een onderwerp is in de komende BO MIRT. Spreker wacht het gesprek over dit onderwerp met belangstelling af.

VVD, mede namens PvdA en SP, over U-Flex OV Zuilen

Bewoners in de Utrechtse wijk Zuilen hebben via een bericht van 'UindeWijk' op YouTube hun ongenoegen geuit over de communicatie rond een OV-experiment in vervolg op het eerder wegvallen van buslijn 4. De gedeputeerde kwam voor de zomerperiode richting de bewoners met het plan om de U-Flex service per 1 september 2020 te introduceren bij wijze van experiment. Er blijkt nu een halte te staan, maar niemand in Zuilen lijkt geïnformeerd of te weten hoe van U-Flex gebruik te kunnen maken. Op deze manier draagt het experiment op geen enkele wijze bij aan een mogelijke evaluatie van de huidige buslijnen.

Daarom de volgende vragen:

Is het juist dat de provincie, in samenwerking met Qbuzz, de U-Flex service aanbiedt in Zuilen per 1 september jl.?

Zo ja, herkent de provincie zich in het gebrek aan communicatie?

Wat gaat de provincie doen om de bewoners in Zuilen goed en volledig te informeren over het gebruik van de U-Flex service?

Gedeputeerde Schaddelee licht toe dat hij voor de zomer een aantal keren uitgebreid heeft gesproken met de bewoners van de Schaakwijk. In het laatste gesprek is afgesproken dat het experiment met U-Flex zou worden uitgebreid naar de Schaakwijk. Het gebrek aan communicatie herkent spreker derhalve niet geheel alhoewel ook hij via sociale media is benaderd met de opmerking dat de bewoners van niks weten. Voor de communicatie is U-OV primair verantwoordelijk. Er is via sociale media, de website, vrij uitvoerig gecommuniceerd maar bv. eveneens via posters bij de haltes. In de wijk zullen ook nog flyers worden verspreid. Dat gebeurt wellicht wat laat waardoor er qua communicatie sprake is van een hiaat. Er is spreker verzekerd dat de flyers met informatie zo snel mogelijk zullen worden verspreid. Vanwege Corona was het niet mogelijk om in deze wijk een informatiebijeenkomst te beleggen.

De eerste rij-week van U-Flex heeft overigens laten zien dat een behoorlijk aantal bewoners uit met name deze wijk U-Flex heeft weten te vinden.

Spreker hoopt dat de verspreiding van de flyers het laatste gat qua communicatie naar de bewoners dicht.

Het verheugt mevrouw d'Hondt dat een aantal mensen de halte toch hebben weten te vinden. De PvdA verzoekt echter toch dringend om, gezien de discussies die met de Staten en de inwoners van Zuilen zijn gevoerd om, naast de flyers, aan U-OV te vragen daar alsnog een informatiebijeenkomst te beleggen. Het gaat om kwetsbare, vaak oudere, mensen die geen goede toegang hebben tot sociale media of niet op internet zitten. U-Flex is een mooi systeem maar wel ingewikkeld voor iemand die wat ouder is. Van de flyer gaat deze mensen het niet leren. Spreekster heeft zelf ervaren dat het op de website ook best moeilijk te vinden is omdat de U-Flex gebieden bijna allemaal buiten de stad Utrecht liggen; de Schaakwijk is niet makkelijk te vinden. De PvdA pleit in deze voor nog wat speciale

aandacht aan de bewoners van deze wijk.

Mevrouw Poppe sluit zich aan bij het betoog van de PvdA. De bewoners van De Dame hebben geen idee dat er een bushalte voor de deur is en hetzelfde geldt voor hoe U-Flex werkt.

Het zal geen verrassing zijn dat de SP daar liever gewoon een lijndienst had gezien. Dit begint in de visie van de SP een beetje op een sterfhuisconstructie te lijken. De SP weet niet of dat de bedoeling is.

Als wordt voorgestaan om in november te evalueren dan moet de koe nu wel bij de horens worden gevat en wat worden gedaan aan de voorlichting aan de mensen omdat er anders niets te evalueren valt.

De heer Hazeleger merkt op dat de SGP een memo over dit onderwerp heeft gemist.

De oproep van de PvdA wordt ondersteund omdat de SGP hoopt op een goede gedegen evaluatie in december.

Gedeputeerde Schaddelee omarmt de oproep van PvdA, SP en SGP. Er wordt continu gemonitord hoe OV wordt gebruikt en zeker op dit punt. Naar aanleiding van zowel de vragen als hetgeen erover op sociale media wordt gezegd zal daarin samen met U-OV worden bijgeschakeld.

Spreker deelt de opmerking van de SP over de sterfhuisconstructie absoluut niet. Mensen maken er nu al gebruik van. Volgens hem wordt breed in de Staten gedeeld, ook vanuit de aandacht voor vervoersarmoede en de sociale kant van OV, dat er alles aan gelegen is om juist van dit soort projecten een groot succes te maken.

Er wordt gerefereerd aan het woon-zorgcentrum De Dame. Het lastige is dat 70+-plussers nog wel vrij expliciet worden ontraden om gebruik te maken van OV. Daar zit derhalve een spanningsveld op grond waarvan hij er geen voorstander van is op dit moment alsnog een infobijeenkomst te organiseren. Bij de evaluatie worden dit soort aspecten echter uiteraard meegenomen. Overigens heeft De Dame nu een halte pal voor de deur wat bij de oude buslijn niet het geval was. Spreker verwacht dat op het moment dat de bewoners van De Dame de halte ontdekken het gebruik beter zal worden.

Mevrouw Poppe merkt op dat uit gespreken met bewoners van De Dame is gebleken dat zij niet weten dat die halte voor de deur is waardoor daarvan ook geen gebruik wordt gemaakt. Daarbij komt dat zij niet weten hoe het werkt. Gedacht wordt dat zij met die bus alleen naar Maarsse kunnen en niet naar bv. de markt waar ze heen willen. Geïnformeerd wordt hoe het vorenstaande wordt opgelost.

Mevrouw d'Hondt betreurt dat niet kan worden toegezegd om een informatiebijeenkomst te organiseren in De Dame. De PvdA wist overigens niet dat 70-plussers het reizen met het OV nog ontraden werd vanwege het risico; zij kan zich hierbij echter wel iets voorstellen. De U-Flex busjes zijn echter zo klein dat het bijna taxi's zijn. Als er op dit moment nog geen informatiebijeenkomst kan worden georganiseerd pleit de PvdA ervoor dit alsnog te doen zodra dit mogelijk is.

Gedeputeerde Schaddelee memoreert op dit moment alleen te kunnen toezeggen dat het nauwgezet zal worden gemonitord en een tandje bijgeschakeld zal worden qua communicatie.

GroenLinks over Rotonde Leersum

Gedeputeerde Schaddelee heeft beloofd dat er voor kerst 2019 een oplossing zou zijn. Wat gerealiseerd is zijn twee fiets-opstelplaatsen, zodat de schooljeugd verder van de rotonde af wacht; maar daar wordt, naar ik heb begrepen van de omgeving, geen gebruik van gemaakt.

Een extra bypass voor auto's leidt tot extra oversteekpunt voor fietsers, wat ik als ongewenst zie.

Een tunnel is complex en duur, maar wel doelmatig.

Hoe kijkt de gedeputeerde naar deze rotonde? Zijn hier volgens hem nog aanpassingen aan vereist.

Zo ja: wat gaat er gebeuren en wanneer?

Gedeputeerde Schaddelee memoreert dat afgelopen voorjaar al een aantal aanpassingen is gerealiseerd op deze rotonde. Spreker betreurt dat de bike scout nog niet in werking is. Deze ligt klaar om te worden gemonteerd. Het wachten is op een stroomaansluiting van Stedin. Dat duurt langer dan gehoopt. Het streven is de bike scout uiterlijk de eerste week van december werkend te hebben.

Met betrekking tot de lange termijn maatregelen gaat het om twee studies. Een variantenonderzoek met betrekking tot de rotonde. Daar is later het onderzoek ter zake van de snelfietsroute Veenendaal-Utrecht Science Parc bijgekomen die ook over die rotonde komt. De twee onderzoeken lopen parallel. Over de resultaten van de variantenstudie hoopt spreker eind 2020 te beschikken en het onderzoek naar de snelfietsroutes wordt naar verwachting in Q1 2021 afgerond.

D66 Bewonersbelangen Maarn-Maarsbergen (zie 2 bijlage bij de ingekomen brieven)

De heer Kamp licht toe dat op 8 september jl. een brief is ontvangen van de Vereniging Bewonersbelangen Maarn-Maarsbergen (VBMM). Daarin wordt een zestal punten genoemd. Vorige week is in de FAC ten aanzien van punt 6 een uitsplitsing van de kosten, die nu al op € 6,7 mln. zitten, in de begroting toegezegd.

D66 vraagt met name aandacht voor de overige vijf, inhoudelijke, punten. Als wordt voorgestaan in december nog te kunnen bijsturen op het ontwerpplan dan zou het fijn zijn als de Staten in een eerder stadium nog over de punten van de VBMM kunnen spreken en met name als het gaat om de geluidsnormering waarover D66 zich echt zorgen maakt. Een ander aandachtspunt is dat de voorkeur van de VBMM uitgaat naar 2- in plaats van 3 rijbanen.

Gedeputeerde Schaddelee geeft aan dat het College de brief van de VBMM heeft gezien. Overigens is een brief van gelijke strekking ontvangen als zienswijze op het ruimtelijke traject dat daar wordt gelopen. Alle daarin door de VBMM gestelde vragen zullen uitgebreid worden beantwoord in de reactie op de zienswijzen. Omwille van de tijd zegt spreker toe dat de vragen waarvoor D66 aandacht vraagt schriftelijk zullen worden beantwoord.

SP over de beantwoording van de art. 47-vragen over de reorganisatie U-OV

Graag zou ik voor de komende commissie de beantwoording van onze art. 47 vragen over de reorganisatie van U-OV op de agenda geplaatst zien. Wij zijn niet zo onder de indruk van de antwoorden en, zoals wij al eerder hadden gevraagd, willen wij in debat hierover met de gedeputeerde en onze collega commissieleden.

Mevrouw Poppe zet uiteen dat de SP in de vakantie heeft begrepen dat U-OV bezig is met een bezuinigingsronde i.c. reorganisatie met gevolgen voor het personeel. De SP wilde hierover een debat voeren maar dat is niet gelukt in het zomerreces. Daarom zijn vragen gesteld. De SP is niet tevreden met de antwoorden. De SP is van mening dat geen specifieke antwoorden worden gegeven en een beetje om de hete brij wordt gedraaid. De afgelopen jaren is steeds vernomen dat het goed ging met het reizigersaanbod in het OV; er was sprake van groei. Nu dit tegenzit wordt in de visie van de SP direct paniekvoetbal gespeeld. De landelijke overheid springt door de Coronacrisis bij zowel voor wat betreft de salarissen als de reizigersopbrengsten. Dat er niemand meer in de bus zit is het gevolg van het feit dat het Rijk heeft ontraden om gebruik te maken van het OV. In het begin van de Corona-crisis mochten alleen mensen met een cruciaal beroep daarvan gebruik maken en nog steeds wordt geadviseerd om zoveel mogelijk thuis te werken. Op grond van het vorenstaande is het logisch dat het reizigersaantal terugloopt. Als het Rijk echter zo royaal bijspringt is er in de visie van de SP geen reden voor een inkrimping. Op de vraag van de SP ter zake is geantwoord dat hierover al in de commissie BEM is gesproken en dat de provincie voorstaat de dienstregeling op hetzelfde niveau te houden. In de Zomernota staat dat er voldoende geld is en dat de overheid bijspringt. Op min of meer dezelfde vraag van de ChristenUnie wordt echter geantwoord dat er door de terugloop van het reizigersaantal en daarmee de terugloop van de inkomsten aanpassingen nodig zijn. Dat is een discrepantie.

De SP onderschrijft dat het geen zin heeft om lege bussen te laten rijden maar dat is waarschijnlijk een tijdelijke realiteit.

De vraag is waar nu de crux zit.

Voor de chauffeurs werd het aanvragen van verlof voor 2021 uitgesteld. Daar werd niet alleen de OR onrustig van maar ook de werknemers. Dat gebeurt volgens het FNV namelijk doorgaans alleen als er een reorganisatie op handen is. De mensen zijn terecht bang voor hun baan maar ze hebben ook een cruciaal beroep. De vraag is hoe hiermee wordt omgegaan.

Er is nu nog geen plan bekend bij de OR. Dat wordt echter op 17 september a.s. verwacht. Geïnformeerd wordt of het College hier al meer van weet.

Los daarvan is het evident dat als er minder chauffeurs zijn er minder bussen gaan rijden. Dat heeft gevolgen voor de dienstregeling en het lijnenpakket. Dat kan bijna niet anders. Er kan derhalve in de visie van de SP niet met droge ogen worden beweerd dat de kwaliteit van het OV gehandhaafd blijft. De vraag is of U-OV wellicht voor de Corona crisis al in zwaar weer was en Corona nu wordt gebruikt als excuus om in te krimpen en te saneren.

Voorts is de vraag wat dit allemaal voor gevolgen heeft voor de concessie. Op de vraag van de SP of de provincie U-OV gaat houden aan de concessie wordt geantwoord dat er al op heel veel gebieden op de concessie wordt gecontroleerd. Dat lijkt echter niet te kloppen. Ter illustratie wijst spreekster op de U-OV informatiepuntbezetting op het Centraal Station. Die gaat later open en eerder dicht dan afgesproken en ook tijdens de lunch is er geen bezetting.

De SP heeft eveneens vragen gesteld over de dienstregeling 2021. In het antwoord wordt gewezen op de inbreng van ROCOV namens de reizigers. De SP vindt dat niet voldoende en pleit voor inbreng van de reizigers zelf.

Kortom de SP vindt dat het College maar een ding had kunnen doen en dat is naar de Staten toekomen met de mededeling dat U-OV wil inkrimpen, de provincie verantwoordelijk is voor een goede dienstregeling en er twee mogelijkheden zijn t.w. inkrimpen of geld bijleggen waarmee een en ander blijft zoals het is. De Staten hadden daarover dan het debat kunnen voeren en een afgewogen democratische beslissing kunnen nemen. De SP heeft nu het gevoel dat er wordt toegewerkt naar een scenario waarover de Staten niets te vertellen hebben.

Het College heeft aangegeven dat de Staten in september zouden worden geïnformeerd. In deze commissievergadering zou hierover niet worden gesproken en de volgende is in oktober. De vraag is hoe dat wordt verklaard.

De SP denkt dat het tijd wordt dat de Staten weer eens heel serieus de touwtjes in handen gaan nemen en duidelijke kaders gaan stellen voor het OV.

Dat betreft overigens niet alleen de concessie van U-OV maar ook van Syntus.

De SP verneemt graag hoe andere fracties daarover denken.

De voorzitter constateert dat niemand hierover thans het woord wenst te voeren.

Gedeputeerde Schaddelee zet uiteen dat het kortste antwoord is dat het College alle zorgen en vragen van de SP deelt in de zin dat er sprake is van een tamelijk ongekende situatie in het OV. De opmerkingen van de SP bevatten echter ook veel meningen en observaties die hij niet geheel deelt of die in zijn visie logisch zijn. Het is in zijn visie bv. logisch dat bij honderdduizenden reizigers op een dag sprake is van een andere bezetting op een informatieloket dan bij een reizigersaanbod die met 80% is teruggevallen. Om dat soort aantallen ging het aan het begin van de Coronacrisis.

De tamelijk ongekende situatie vraagt bijna dagelijks om veel improvisatie, schakelen en anticiperen. De suggestie, die ook enigszins in de vragen van de SP zit, is dat de provincie eigenlijk al lang met de vervoerder 'handjeklap' heeft gedaan, een paar scenario's op de plank heeft liggen en de Staten daar nog even buiten wil houden. Die suggestie werpt spreker echt ver van zicht. Hij probeert de Staten steeds zo goed mogelijk mee te nemen in wat er gebeurt. De ambtelijke organisatie is ook steeds in nauw overleg met de vervoerders.

De provincie moet echter niet op de stoel van de vervoerder gaan zitten. Vragen en opmerkingen over de OR kan spreker niet beantwoorden. De provincie spreekt niet met de OR van de vervoerders. Spreker memoreert aan het begin van de vergadering te hebben meegedeeld dat hij de eerste scenario's deze week heeft gekregen en dat daarover op 7 oktober a.s. uitgebreid met elkaar kan worden gesproken.

Mevrouw Poppe wijst erop dat in de concessie iets is vastgelegd over de openingstijden van het U-OV informatiepunt. Het College geeft aan dat de provincie regelmatig controleert of de vervoerder zich aan de concessie houdt. Als dat niet gebeurt en dit een gevolg is van de ongekende omstandigheden is de SP van mening dat het College hiermee naar de Staten had moeten komen. Op

grond hiervan is de vraag of het dan vreemd is dat de SP het gevoel heeft dat er sprake is van 'handjeklap'.

Aangegeven wordt dat de provincie niet met de OR van U-OV praat omdat zij niet op de stoel van de vervoerder wil gaan zitten. De SP betreurt dit omdat de provincie wel verantwoordelijk is voor een goed OV en zij op grond daarvan aan de slag moet met de vervoerder.

Gedeputeerde Schaddelee licht toe dat de concessie tientallen pagina's aan eisen omvat. De vervoerder zit door de bijzondere omstandigheden in zwaar weer. De provincie is nu dagelijks met de vervoerder in de weer om er met name voor de reiziger voor te zorgen dat de concessie zoveel mogelijk overeind wordt gehouden. Daarvoor vraagt spreker begrip. Als gevolg van die omstandigheden moet er dagelijks worden bijgeschakeld en geïmproviseerd. Alle ambtelijke inzet in de afgelopen tijd is erop gericht geweest om het OV binnen de mogelijkheden die de provincie heeft in de lucht te houden. Terecht heeft de SP opgemerkt dat het een cruciale dienst betreft. Daarover is eenieder (Rijk, provincie en vervoerders) het eens. De vraag is alleen hoe dat zo goed mogelijk kan worden georganiseerd.

Gezien het feit dat de vergadering behoorlijk uitloopt waardoor veel later kan worden gestart met de infosessie Inclusieve Energietransitie en de infosessie Scenario's en monitoring van Energietransitie komen gedeputeerde Van Essen en de commissie overeen de infosessie Inclusieve Energietransitie te laten vervallen. De griffie zal hiervoor een nieuwe datum plannen.

1.6 Termijnagenda (versie 8 september 2020) en lange termijnagenda (versie 1 juli 2020)

Mevrouw d'Hondt memoreert dat de commissie nog nadere informatie zou krijgen over wanneer de pilot gratis OV voor ouderen weer zou worden hervat. De PvdA heeft begrepen dat een grote campagne is gestart dat het weer veilig is om met het OV te reizen. Zij zag daarin overigens niets staan over dat dit 70-plussers wordt ontraden. Het lijkt de PvdA derhalve een goed moment om de pilot te hervatten. Geïnformeerd wordt of de commissie hierover op korte termijn nadere informatie zou kunnen krijgen.

Gedeputeerde Schaddelee wijst erop dat de officiële RIVM-richtlijn richting het Rijk is dat 70-plussers niet met het OV zouden moeten reizen. Tegen die achtergrond zou spreker even willen wachten met de proef gratis OV. In de afgelopen week is hierover wel intern gesproken mede in het licht van de begroting voor volgend jaar. Als het RIVM ook komen jaar de richtlijn blijft hanteren dat het voor oudere reizigers niet aantrekkelijk is om met het OV te reizen zou zijn suggestie zijn om de criteria van de pilot iets te verruimen in de zin dat het experiment wellicht met een iets andere doelgroep moeten worden uitgevoerd. Spreker pleit derhalve voor iets meer ruimte om te kijken wat er wel zou kunnen binnen de mogelijkheden die er zijn. Op dit moment zou spreker er geen voorstander van zijn om de pilot gratis OV voor ouderen te hervatten omdat hij vreest dat daaruit te weinig bruikbare data worden gehaald.

Mevrouw d'Hondt merkt op dat de PvdA verbreding van de doelgroep zou toejuichen. De PvdA hoopt daarover nadere informatie te mogen ontvangen op korte termijn.

Gedeputeerde Schaddelee memoreert dat het doel is om het thema vervoerarmoede aan te pakken en daarom wordt voorgestaan een experiment te doen met gratis OV. Volgens hem moet snel worden bekeken welke doelgroep onder deze omstandigheden daarvoor het meest geschikt is.

De voorzitter rondt de discussie over dit onderwerp af.

1.7 Ingekomen stukken

De lijst met ingekomen stukken wordt voor kennisgeving aangenomen.

1.8 Grote projecten

Geen mededelingen.

2. TER BESPREKING

De voorzitter memoreert dat er geen bespreekstukken zijn.

3. TER INFORMATIE

3.1 Memo gezicht-bedekkende kleding OV

3.2 SB 1e Kwartaalrapportage werkend tramvervoersysteem

3.3 SB Jaarverslag beheer tramsysteem

3.4 SB Jaarverslag railveiligheid tramvervoersysteem

3.5 SB Afwijzing vergunningaanvraag A. van de Groep en Zn.

3.6 Memo uitkomsten historische blootstellingonderzoek Chroom 6

3.7 SB Financieel model tram

3.8 SB Intentieovereenkomst met de U10 gemeenten over de kwaliteitsverbetering regionaal fietsnetwerk

3.9 SB IBT-themaonderzoek brandveiligheid zorginstellingen

3.10 SB Nieuwe subsidieregeling opruimen drugsafval Provincie Utrecht

3.11 SB Bijdrage aan het ondergronds brengen hoogspanningsleidingen Veenendaal en Nieuwegein

3.12 SB Zienswijze Luchtvaartnota

3.13 SB Samenwerkings- en realisatieovereenkomst voor de snelfietsroute Utrecht en Amersfoort

3.14 SB Landelijk convenant Sociale Veiligheid OV 2020-2023

3.15 SB Procesaanpak integrale visie op P&R Utrecht

3.16 SB Uitvoeringsverordening subsidies mobiliteit 2020-2023

3.17 SB Uitvoering motie 84: verzilver uw dak

3.18 SB Garantstelling VVE project ELENA

3.19 Memo manager bedrijfsvoering en contractering UHL

4. SLUITING

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering onder dankzegging voor ieders bijdrage.